

KÁRTEVŐIRTÁS

MAGYAR KÁRTEVŐIRTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK INFORMÁCIÓS LAPJA

KÖZEGÉSZSÉGÜGYI KÁRTEVŐK BIOLÓGIÁJA

KÖNYVAJÁNLÓ

„Az olvasás egyéniséget okozhat és súlyosan megnövelheti a fantázia kockázatát.”

A fenti mondatot nemrégiben olvastam a közösségi médiában. Az a könyv azonban, amit most a figyelmükbe ajánlok, semmit nem hagy a fantáziának, pontos és tudományos ismeretekkel szolgál.

Ez a könyv „A Közegészségügyi Kártevők Biológiája – Képes Kézikönyv”, amely a Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége és a Magyar Természettudományi Múzeum együttműködésén alapulva, a MaKOSZ kezdeményezésére készült. Közel 25 éve nem jelent meg a közegészségügyi kártevőkkel foglalkozó tankönyv Magyarországon. Az új képes kézikönyv megjelentetésével az a cél, hogy a közegészségügyi kártevőirtó szakmunkások és az egészségügyi gázmester szakmát tanulókat, illetve a szakmában tevékenykedőket segítse.

A közegészségügyi kártevők elleni eredményes küzdelem feltétele, hogy a védekezéssel foglalkozó szakemberek, a kártevőirtó szakmunkások és egészségügyi gázmesterek megfelelő biológiai ismeretekkel rendelkezzenek a szóban forgó kártevőkről. Ennek alapját a kártevők egyértelmű és biztos azonosítása, meghatározása jelenti.

Fenti feladatok sikeres teljesítéséhez nyújt hathatós segítséget az új „Közegészségügyi Kártevők Biológiája – Képes Kézikönyv”. E kézikönyv segítségével minden jelenleg és a közeljövőben potenciálisan Magyarországon is előforduló közegészségügyi kártevő beazonosítható és az ellenük való eredményes védeke-

zéshez szükséges biológiai információ megismerhető és elsajátítható.

A kézikönyvben az egyes kártevők bemutatásánál először azok leírása, biológiai sajátosságai, fejlődése, terjedése, valamint az ismereteket megalapozó, kiváló minőségű színes fényképek szerepelnek. A védekezés (megelőzés-irtás) módszerei nem kerültek részletesen kifejtésre, mivel ez a gyorsan változó eljárások és irtószerek miatt nem lenne időtálló, ezért ez egy külön kiadvány témája lehet.

Ez a kézikönyv kiemelten foglalkozik a köznapi nyelvben ún. „invazív” kártevő fajokkal, amit a zoológus szakemberek részben idegenhonos, részben pedig inváziós fajoknak neveznek.

Újszerű, hogy a kézikönyv részletes és önálló fejezetben foglalkozik az emberi környezetben rendszeresen előforduló védett vagy védendő állatfajokkal. A fényképekkel gazdagon illusztrált ismertető anyag nagy segítséget jelent a kártevő és a védett állatfajok megkülönböztetésénél, például a darazsak, hangyák, pókok, varjak vagy a rágcsálók esetében.

A legkiválóbb magyar szakemberek által írt, XV fejezetből álló kézikönyv megjelenése 2024 februárjában várható. Fogadják és forgassák érdeklődéssel, hiszen hosszú és alapos munkával Önöknek készült.

(Németh Mária
MaKOSZ)

A KÖZEGÉSZSÉGÜGYI KÁRTEVŐK BIOLÓGIÁJA – KÉPES KÉZIKÖNYV BEMUTATÁSA

A Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége 2000-ben jelentette meg „Az Egészségügyi Kártevők Biológiája és a Védekezés Lehetőségei” című jegyzetet, amelynek szerzői dr. Erdős Gyula, dr. Koncz Ágnes és Gálffy György voltak. A jegyzet célja az volt, hogy segítse az egészségügyi kártevőirtó és egészségügyi gázmester képzést.

Az eredményes szakképzés és a környezetet nem veszélyeztető közegészségügyi kártevőirtás feltétele, hogy a hallgatók, majd a képzett szakemberek megfelelő biológiai ismertekkel rendelkezzenek a problémát okozó kártevőkkel kapcsolatban. Ennek alapfeltétele, hogy megfelelő szakkönyv álljon rendelkezésre, amely már foglalkozik a globális felmelegedés hatására egyre több helyen, többek között hazánkban is sokasodó invazív, azaz idegenhonos kártevőkkel, amelyeknek a beazonosítására ez idáig megfelelő nyomtatott információ nem állt rendelkezésre.

Ezért a Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége szoros együttműködésben a Magyar Természettudományi Múzeum legfelkészültebb 19 specialistájával megalkotta ezt a 176 oldalas, több, mint 100 kiváló minőségű fényképet tartalmazó képes szakkönyvet, amelynek megjelenése 2024 februárjában várható.

A kézikönyv szerkezete, felépítése – a tanulók és a szakemberek általi könnyebb kezelhetőség érdekében – nem a törzsfejlődésen alapuló rendszertani sorrendet követi a kártevők bemutatásánál, hanem a 25 évvel ezelőtt megjelent és mindmáig lényegében változatlan „18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről” című jogszabály felépítését veszi alapul.

A MaKOSZ XXXII. Országos Konferenciáján, 2024. április 24-25-én (helyszín: Hotel Abacus, Herceghalom) a képes kézikönyvet kedvezményesen lehet majd megvásárolni.

(Dr. Bajomi Dániel
MaKOSZ elnök)

A SZÚNYOGOK ÁLTAL TERJESZTETT BETEGSÉGEK KOCKÁZATÁNAK NÖVEKEDÉSE AZ EU-BAN/EGT-BEN (EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG) AZ AEDES FAJOK TERJEDÉSÉT KÖVETŐEN

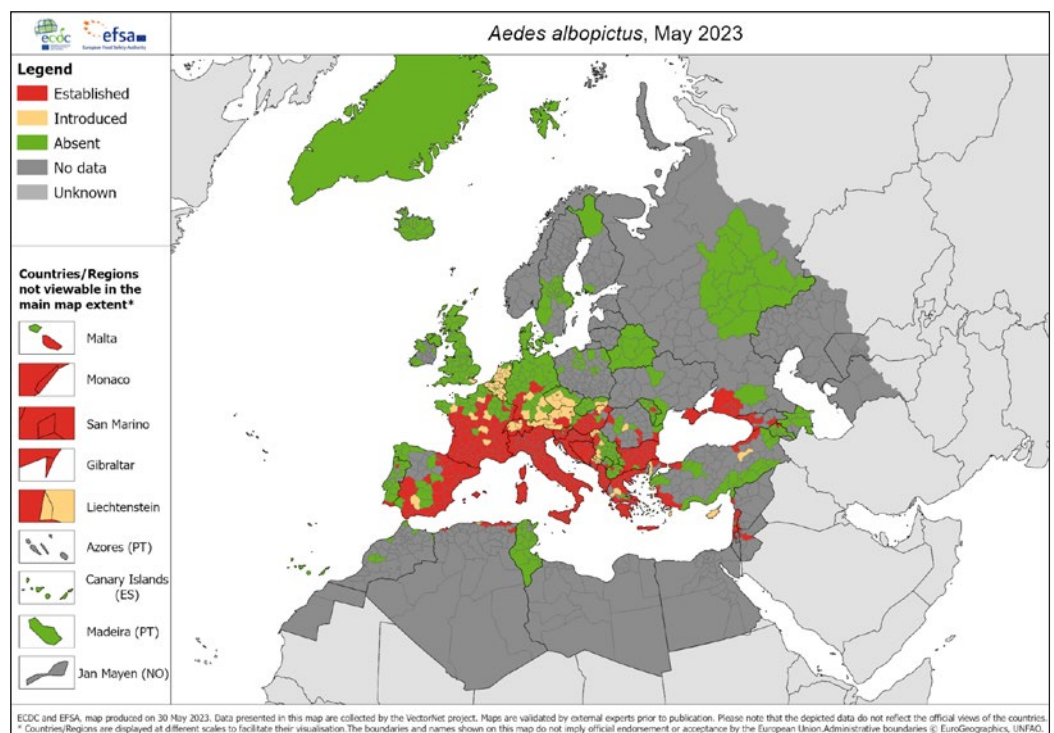
Az ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control – Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ) legfrissebb adatai szerint az *Aedes albopictus* szúnyogfaj, a chikungunya és a dengue vírusok ismert vektora Európában egyre északabbra és nyugatabbra települ. A dengue, a sárgaláz, a chikungunya, a Zika és potenciálisan a Nyugat-Nílusi vírusok átvitelére képes *Aedes aegypti* faj 2022 óta van jelen Cipruson, és folytatódhat áttejedése más európai országokba.

Európa felmelegedési tendenciát él át, ahol a hóhullámok és az áradások egyre gyakoribbak és súlyosabbak, a nyarak pedig egyre hosszabbak és melegebbek. Ez kedvezőbb feltételeket teremt az olyan invazív szúnyogfajok számára, mint az *Aedes albopictus* és az *Aedes aegypti*. Tíz évvel ezelőtt, 2013-ban az *Aedes albopictus* szúnyog 8 EU/EGT-országban volt jelen, 114 régiót érintve. 2023-ban, tíz évvel később, már 13 országban és 337 régióban fordul elő.

„Az elmúlt években az invazív szúnyogfajok földrajzi elterjedését tapasztaltuk az EU/EGT országok korábban nem érintett területein” – mondta Andrea Ammon, az ECDC igazgatója. „Ha ez folytatódik, számíthatunk arra, hogy több megbetegedést és valószínűleg halálesetet is fogunk tapasztalni a dengue-hez, a

chikungunya-hoz és a Zika vírushoz, valamint bizonyos körülmények¹ között a Nyugat-Nílusi vírushoz köthetően. A szúnyogpopulációk ellenőrzésére vonatkozó erőfeszítéseknek az ellenőrzés fokozására és az egyéni védelmi intézkedések végrehajtására kell összpontosítaniuk.”

2022-ben 1133 emberi megbetegedést és 92 nyugat-nílusi vírushordozást jelentettek az EU/EGT országokban. Ebből 1112 megbetegedést 11 országban helyileg kaptak, ami a 2018-as csúcsjárvány éve óta a legmagasabb szám. A helyben kapott (szerzett) eseteket Olaszország (723), Görögország (286), Románia (47),

Aedes albopictus elterjedése 2023-ban

¹ Ismert, hogy az *Aedes aegypti* terjeszti a dengue, a sárgaláz, a chikungunya és a Zika vírust. Azt sejtetik, hogy potenciális vektora a venezuelai lónekefalitisz vírusának. Vektorkompetencia-vizsgálatok pedig kimutatták, hogy az *Ae. aegypti* képes a nyugat-nílusi vírus laboratóriumban történő továbbítására.

Németország (16), Magyarország (14), Horvátország (8), Ausztria (6), Franciaország (6), Spanyolország (4), Szlovákia (1) és Bulgária (1) jelentette.

2022-ben 71 helyi dengue megbetegedést regisztráltak az EU/EGT szárazföldi részén, ami megegyezik a 2010 és 2021 között bejelentett esetek teljes számával. Franciaország 65, Spanyolország 6 helyi dengue megbetegedést jelentett.

A szúnyogpopulációk ellenőrzésének fenntartható módjai közé tartozik a szúnyogok szaporodást elősegítő pangó vízforrások környezetbarát larvicid alkalmazásával történő megszüntetése, valamint a szúnyogok visszaszorításával kapcsolatos közösségi tudatosság előmozdítása.

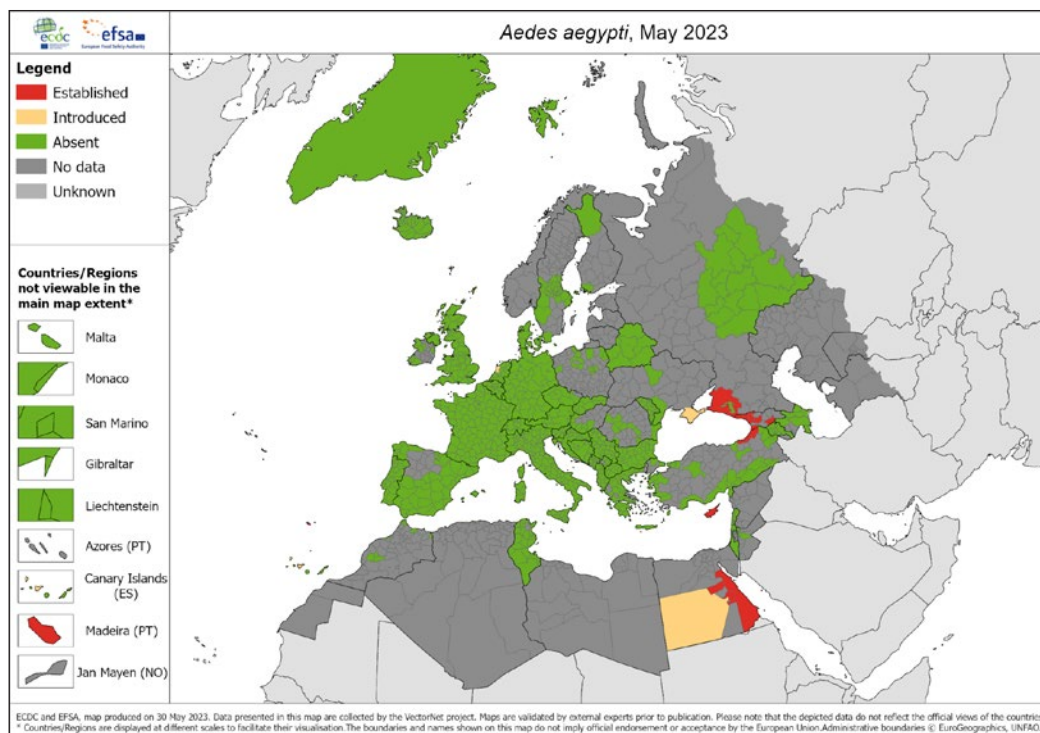
Az egyéni védelmi intézkedések közé tartozik a szúnyoghálóval (lehetőleg rovarölökkel kezelt hálók) ellátott ágyak használata, illetve az alvásra és pihenésre használt helyiségek nyílászáróinak hálóval történő felszerelése, a test nagy részét lefedő ruhák viselése, valamint szúnyogriasztó használata.

Szintén alapvető fontosságú a lakosság, az egészségügyi szakemberek és az utazók tudatosságának növelése a szúnyogok által terjesztett betegségekkel kapcsolatban.

Tények

A szúnyogfaj megtelepedése olyan önfenntartó szúnyogpopulációkat jelent, amelyek egy adott közigazgatási régióban áttelepnek és szaporodnak.

A dengue egy vírusos megbetegedés, amelyet a dengue vírus okoz, és amely fertőzött szúnyogok csípése által terjed az emberre. A betegséget az *Aedes szúnyogok* (különösen az *Aedes aegypti* globálisan és az *Aedes*

Aedes aegypti előfordulás 2023-ban

albopictus Európában) terjesztik, amelyek emberi élőhelyeken vagy azok környékén szaporodnak. A dengue több mint 100 afrikai országban, Amerikában, valamint Dél- és Délkelet-Ázsiában és a Csendes-óceán nyugati térségében endemikus. A dengue előfordulása drámaian nőtt világszerte az elmúlt évtizedekben.

A nyugat-nílusi vírus a fertőzött *Culex* szúnyogok csípésén keresztül terjed a madarak között, és mellékesen emberek és más emlősök is (pl. lovak) megfertőződhetnek. Az emberekben előforduló nyugat-nílusi vírusfertőzések mintegy 80%-a tünetmentes. A nyugat-nílusi láz a leggyakoribb klinikai megjelenés, amelyet a tünetek hirtelen megjelenése jellemez, úgymint fejfájás, rossz közérzet, láz, izomfájdalom, hányás, bőrkiütés, kimerültség és szemfájdalom. Az időseknél és a legyengült immunrendszerű személyeknél nagyobb a nyugat-nílusi neuroinvaszív betegség kialakulásának kockázata, amely végzetes lehet. Nem létezik specifikus profilaxis vagy kezelés a betegség ellen emberek esetében.

(forrás: <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/increasing-risk-mosquito-borne-diseases-eueea-following-spread-aedes-species>)

A FÁRAÓHANGYA (MONOMORIUM PHARAONIS) IRTÁS A SVÁJCI LAUSANNE-BAN, PROTECT FÁRAÓHANGYAIRTÓ CSALÉTEKKEL

A Zoocontrol és a cég biológusa, Gérard Cuendet több mint húszéves tapasztalattal rendelkezik épületekben történő fáraóhangya irtás terén Svájc nyugati régiójában.

Az esetek többségében e kolóniák teljes kiirtását S-metoprén alapú csalétekkel sikerült elérni (ez a hatóanyag nem pusztítja el a dolgozó hangyákat, de sterilizálja a királynőket és megakadályozza a lárvák vedlését). Jelenleg ez a leghatékonyabb rendelkezésre álló módszer.

Az 1990-es években a teljes irtást hidrametilnon alapú csalétek alkalmazásával is sikerült elérni. Ez a rovarirtó szer a sejtleggzésre hat, és nagyon lassan pusztítja el a dolgozó hangyákat, ezáltal lehetővé téve a hatóanyag átadását a királynőknek. Ezt az USA-ban kifejlesztett hatóanyagot a 2000-es évek elején, az összes biocid felülvizsgálata során (kereskedelmi okokból) nem törzskönyvezték újra Európában, és ezért jelenleg Európában az S-metoprén az egyetlen valóban hatékony hatóanyag (Bábolna Bio Protect B csalétké).

A fáraóhangyák elleni védekezés viszonylag egyszerű, ha a fertőzött épülethez nem kapcsolódnak szomszédos épületek. Az irtás akkor bizonyul problémásnak, ha a fertőzés több szomszédos épületet érint, amelyeknek különböző tulajdonosai vannak, akik közül néhányan nem hajlandók finanszírozni a szükséges kezelést. Az ebben a cikkben leírt esetben egy elszigetelt bérhárról (1. ábra) van szó, 22 lakással és egy tulajdonosi közösséggel, akik valamennyien egyetértenek a kezeléssel, azaz a feltételek ideálisak.

A tulajdonosokat képviselő gondnokság 2022 tavaszán vette fel a kapcsolatot a Zoocontrol-lal, és elfogadta a benyújtott árajánlatot, amely szerint az irtás a központi fűtés (gáz) szeptemberi újraindításakor kezdődhet meg. Mint minden fáraóhangya elleni védekezés esetében, az árajánlat e hangyák TELJES KIIRTÁSÁT vállalta, szükség esetén 2024 végéig újbóli kezelési garanciát vállalva.

1. ábra: A kezelt 20 lakásos bérház

2022 szeptemberében az épület lakói az első kezelést megelőzően néhány ajánlást tartalmazó értesítést kaptak (2. ábra). A kezelésre szeptember 27-én került sor két kezelővel és összesen 60 Protect B csalétek kihelyezésével mind a 22 lakásban, valamint (az egy egységnek tekintett) kazánházban és a mosókonyhában, ami lakásonként átlagosan 2,6 csalétket jelent. Eltérő megjegyzés hiányában a konyhában egy vagy két, a fürdőszobában pedig egy csalétek került kihelyezésre (3., 4. és 5. ábra) lakásonként.

A csalétek fogyasztásának első ellenőrzésére mintegy 15 nappal később, október 14-én került sor, amely azt mutatta, hogy minden egységben (lakásban, mosókonyhában) egy vagy több Protect B csalétket 100%-ban

elfogyasztottak. Azokon a helyeken, ahol nagymértékű volt a fogyasztás, új csalétek – összesen 35 db – került kihelyezésre.

Az október 28-i újabb ellenőrzéskor megállapították, hogy a csalétekfogyasztás egyes helyeken még mindig nagyon magas; további 24 Protect B kihelyezésére került sor.

Több lakó észrevételeit követően november 25-én újabb 36 Protect B-t helyeztek ki ott, ahol még mindig láthatóak voltak fáraóhangyák.

2023 januárjában az összes lakót megkérdezték, és mindannyian azt mondták, hogy már nem látnak hangyákat, így az irtás teljesnek tűnt.

Korábbi irtások során a kihelyezést követően plusz két kihelyezésre volt szükség. Ezzel szemben ebben a különösen nehéz esetben összesen 155 Protect B-t helyeztek ki, ami egységenként 6,7 csalétket jelent.

A fáraóhangya elleni védekezés esetén a következő tavasszal nem szabad elhamarkodottan győzelmet kiáltani csak azért, mert egyetlen egyed sem látható. A következő ősszel, a központi fűtés újraindulásakor ellenőrizni kell, hogy az irtás teljes volt-e, szükség

Eradication des Fourmis du Pharaon

La lutte contre les Fourmis du Pharaon (très petites fourmis, d'origine tropicale, ne venant pas de l'extérieur), va s'effectuer **mardi 27 septembre prochain de 13h à 18h**.

Si vous êtes absents ce jour-là, laissez s'il-vous-plaît une clé à Monsieur Vallotton ou à un voisin.

Le traitement consiste à poser des appâts aux endroits où apparaissent en nombre les Fourmis du Pharaon, dans la cuisine et à la salle de bain. Il n'y a pas de mauvaises odeurs, ni de risque pour votre santé.

Tous les appartements doivent être traités (pose d'appâts), même si aucune fourmi n'y est visible actuellement.

Dans l'immédiat et même si ces petites fourmis vous agacent ou rebutent, **ne vaporisez pas d'insecticide et ne leur laissez pas de restes de nourriture dans la cuisine, poubelle comprise ! (aliments contenant des protéines animales - les déchets végétaux ne sont pas concernés)**

Gérard Cuendet, biologiste
Entreprise ZOOCONTROL

079 219 39 69

(demande de rendez-vous possible à ce n°)

2. ábra: Értesítés a kezelésről

3. ábra: Konyhában kihelyezett csalétek (1)

4. ábra: Konyhában kihelyezett csalétek (2)

esetén kis (kb. 0,1 mg) sertésmáj darabkákat kihelyezve a konyhákban és a fürdőszobákban, amelyek nagyon gyorsan elárulják a fáraóhangyák jelenlétét.

A jelen cikk tárgyát képező épület esetében a 2023. szeptember végén végzett megfigyelések egyértelműen azt mutatták, hogy az irtás teljes volt.

Meg kell említenünk egy furcsa riadalmat a nyár elején egy erkélyen, ahol egy lakó arról számolt be, hogy még mindig látott fáraóhangyákat. Egy helyi (nem trópusi) hangyafajról volt szó, amely az erkélyeken lévő virágládákban képes kis kolóniákat alkotni, és amely első látásra hasonlít a fáraóhangyára (azonos méretű és kissé sötétebb színű). Binokuláris mikroszkóppal a *Temnothorax* nemhez tartozó hangyaként azonosítottuk (6. ábra).

Gérard Cuendet, Zoocontrol,
CH-1675 Vauderens, Svájc

5. ábra: Csalétekállomás a fürdőszobában

6. ábra: Nyáron egy teraszon talált *Temnothorax* hangya, amely hasonlít a *Monomorium pharaonis*-ra

ÚJ, INVAZÍV KÁRTEVŐK EURÓPÁBAN

Versenyfutás a királylányokkal

Meg lehet még állítani az ázsiai lódarazsak magyarországi terjedését?

Ázsiai lódarázs – *Vespa velutina* (Fotó: Siga, Wikimedia Commons)

Nemrégiben egy szigetekközi méhészt bejelentette, hogy megtalálta hazánk területén az ázsiai lódarázs (*Vespa velutina*) egyik példányát. Ez a méhekre különösen veszélyes darázsfaj Nyugat-Európában már lassan két évtizede jelen van, és nagy károkat okoz a kaptárak környékén. Nem tudni, jelenleg hány fészek bújik meg Magyarországon, de sürgősen meg kell találnunk őket, ha nem akarjuk, hogy ősszel több száz fészekalapító nőstény rajzzon ki belőlük.

Kétezer-tizennégy táján történt, hogy valahol Kínában egy ázsiai lódarázs megtermékenyített nőstény példánya, úgynevezett királylánya, téli álomba szenderült. Egy cserépedényben talált menedéket, és tavasszal a bolygó túlsó felén, Franciaországban ébredt fel. Mivel az éghajlat nem tért el gyökeresen a szülőföldjén megszokottól, elindult, hogy megalapítsa a saját kolóniáját. És a jelek szerint sikerrel is járt, mert nem sokkal később Franciaországban mindenfelé kezdtek feltűnni az ázsiai lódarazsak. A terjedése természetesen nem állt meg az országhatárokon, a darazsak Spanyolország és Németország felé is kirajzottak. A kutatók szerint évente körülbelül 70 kilométert tesznek meg.

Magyarországon idén nyáron szúrta ki az első példányt egy a Szigetközben, Kimlén tevékenykedő méhészt, aki

jelentette a felfedezést, így az információ eljutott a Magyar Természettudományi Múzeum munkatársaihoz is, akik megállapították, hogy a számtalan korábbi vakriasztást követően ezúttal valóban az ázsiai lódarázs példányai kerültek elő Magyarországon. Ez a méhészeket meglepetésként érte, mivel korábban sem Ausztriából, sem Szlovákiából nem érkezett bejelentés. Németországnak is csupán a nyugati tartományából. Épp ezért sokan arra számítottak, hogy még van pár évük, hogy felkészüljenek a lódarazsak érkezésére.

Az, hogy a méhészek aggódnak az új faj megjelenése miatt, nem véletlen. Ez a darázs ugyanis hatalmas pusztítást tud végezni a kaptárak környékén. De nem csak azokban, a vadon élő beporzók állományát is képes megtizedelni, és a gyümölcsösökben, szőlőkben is képes károkat okozni. Bár az ázsiai lódarázs úgynevezett generális ragadozó, gyakorlatilag mindent megeszik a pókoktól kezdve az elütött békák húsaig, a mézelő méhek jelentik az egyik kedvenc táplálékát. Könnyű megfogni őket, és elég nagy számban vannak jelen. A francia méhészek tapasztalatai szerint a lódarazsak egy kiszemelt méhcsalád népességének akár 50-60 százalékát is képesek elpusztítani.

A hazai méhészek szerint nálunk különösen aggasztó a helyzet, mert Európában Magyarországon a legnagyobb a méhsűrűség, az egy négyzetkilométeren előforduló méhek száma, így ez az élőhely terülj-terülj asztalkám lehet a darazsaknak. Senki nem tudja, mekkora számban lesznek majd jelen akkor, amikor nálunk is beáll az egyensúly a populációjukban.

Gazsó Imre méhészt, szakfordító Jánossomorján, a Szigetköz közelében tevékenykedik, és több olyan nyugat-európai méhésszel tartja a kapcsolatot, akik már kénytelenek együtt élni a lódarazsakkal. A Magyar Hangnak arról beszél, hogy számára is meglepetés volt a faj megjelenése, mert sem az osztrák, sem a Németország keleti felén élő kollégáitól nem kapott jelzést az ázsiai lódarázsról. Pedig, mint megjegyezte, mindenki árgus szemmel kutatja őket, tartva a pusztításuktól. Gazsó (sok más társához hasonlóan) ezért arra következtet, hogy nálunk elszigetelt esetről lehet szó. Talán egy transzporttal érkezhetett hazánkba egy megtermékenyített nőstény, ami aztán fészket alapított a Szigetköz bozótosában. Szerinte egyetlen fészket lehet még az országban, ezért nagyon fontos, hogy ezt még az előtt megtaláljuk, hogy néhány hét múlva kirepül belőlük az anyák új generációja, amelyek a környéken

szétszóródva hibernálódnak, majd tavasszal, március táján új kolóniákat alapítanak. Gazsó Imre úgy gondolja, ha nem semmisítjük meg a fészkeket néhány héten belül, akkor már nem tudjuk megállítani a faj terjedését.

Minden méhésztisztában van vele, hogy előbb-utóbb meg kell küzdenünk az ázsiai lódarazsakkal, de ennek még nem jött el az ideje. Ha megtaláljuk a fészkeket, nyerhetünk néhány évet. Ezek az évek pedig életmentők lehetnek a számtalan egyéb nehézséggel küzdő méhészsakma számára – mondja Gazsó Imre. Nem érti, hogy sokan miért veszik félvállról a problémát, „miközben az összes tájidegen fajt tűzzel-vassal irtjuk, legyen szó a Mária Terézia által 300 éve betelepített fehér akácról, vagy az idővel a horgászok kedvencévé lett ezüstkárásról, az ázsiai lódarázs megjelenésére csak legyintenek, és azt mondják, meg kell tanulni együtt élni velük”.

Kolics Balázs méhészként úgy látja, érdemes a darázs megjelenése óta felhalmozott tudományos eredményeket összegezni. Ugyan 2004 óta sokat megtudtunk a faj biológiájáról, a védekezés tekintetében kevés kézzelfogható eredmény született még. A csapdák nem elég szelektívek, sok más rovar is begyűjtene, leginkább monitorozásra használhatók. A méhek védelmére kitalált eszközök, rácsok, elektromos hálók és különféle kreatív megoldások nem elég kiforrottak, nagyobb darázsmennyiség esetén hatásosságuk korlátozott lehet. A fészkek elpusztítása talán az a megközelítés, amely hatékonyság szempontjából valamelyest értékelhető. Sajnos ezek felderítése nem könnyű; sokszor problémás területen fordulnak elő, gyakran kimondottan magasan, a fák lombkoronájában. A felderítés legígéretesebb módszere a tapasztalatok szerint a rádiótelemetriás követés. A szakemberek ekkor egy rádiójeladót helyeznek el a darázs egy példányán, melyet így ideális esetben a fészkekig lehet követni. A terjedés korai fázisában ezzel a módszerrel lehet eredményeket elérni, és esetleg lassítani, korlátozni az invazív faj terjedését. Ezzel a módszerrel jelenleg egy hét fős, kutatókból és rádiós szakemberekből álló csapat foglalkozik, de külföldi gyakorló szakemberektől is kapnak segítséget a munkához.

Vas Zoltán, a hazai darazsak legszakavatottabb ismerője, a Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteményvezetője ugyanakkor lapunknak arról beszél, nem ért egyet azzal a véleménnyel, hogy elszigetelt jelenségről van szó. Ő úgy gondolja, annak ellenére, hogy nem dokumentálták a megjelenésüket, már Ausztriában is jelen lehetnek a darazsak, de akár Olaszország és Szlovénia felől is érkehetnek hozzánk példányai. A méhészek valóban fokozottan figyelnek rájuk, ám Vas Zoltán szerint rengeteg olyan helyen előfordulhatnak, ahol nincsenek kaptárak, ezért senki sem vesz tudomást a jelenlétükről. Ráadásul a

laikusok sem a fészket, sem a darazsakat nem ismerik fel. A Természettudományi Múzeum számtalan fals riasztást kapott már szerte az országból. Vas Zoltán fontosnak tartja, hogy tisztában legyünk vele, nem az úgynevezett japán darázs érkezett meg Magyarországra, amelynek egyedei valóban hatalmasak. Az ázsiai lódarázs a nálunk őshonos lódarázsra hasonlít, bár valamivel kisebb nála.

A szakértő úgy gondolja, hogy a faj terjedését, ahogy Európa más tájain, Magyarországon sem lehet megállítani, ám lokálisan vissza lehet szorítani őket. Nyugat-Európában is ez történik: ha egy méhészt észreveszi, hogy a kaptárait megtámadták a darazsak, akkor felkutatja és elpusztítja a fészkeket, hiszen a megélhetése múlik azon, hogy megvédje a méheket. Ugyanakkor a hazai méhészek arra emlékeztetnek, hogy Nyugat-Európában a hatóságok is fellépnek a darazsak terjedése ellen, nem helyezik teljesen a méhészek vállára a védekezés terhet.

Ez azonban a hazai méhészek számára nem sok vigaszt jelent. Az ágazat olyan súlyos problémákkal küzd, amelyek kérdésessé teszik, hogy fenntartható marad-e a méztermelés Magyarországon. Pedig jelenleg hazánk ezen a területen Európa élvonalába tartozik. Meg kell küzdeniük a mézpiaci nehézségekkel: az Ukrajnából érkező (nem is mindig megfelelő minőségű) termékek árleszorító hatásával, a kínai méznek nevezett dömpingáruval. A nem megfelelő mezőgazdasági vegyszerezéssel, ami még akkor is méhpusztulást eredményezhet, ha a hazai szabályoknak megfelelően járnak el a termelők. De hatalmas károkat okoznak az egyéb kártevők is: például a lódarázshoz hasonlóan szintén Ázsiából behurcolt varroa atka. És már a küszöbünkön áll az Afrikából elindult, Olaszország felől érkező kis kaptárbogár is. Az ázsiai lódarázs egy újabb szög a magyar méhészek koporsójába.

(Csécsi László, Magyar Hang, 2023. szeptember 22-28.)

Entomológusok megtalálták az invazív vörös tűzhangyák populációját Olaszországban

Az importált vörös tűzhangya (*Solenopsis invicta*) világszerte az egyik legrosszabb és az ötödik legköltségesebb invazív idegenhonos faj, amely hatással van az ökoszisztémákra, a mezőgazdaságra és az emberi egészségre.

A CSIC-Pompeu Fabra Egyetem Evolúciós Biológiai Intézetének kutatói 88 vörös import tűzhangya fészket

dokumentáltak – Európában először – az olaszországi Szicíliában, Szirakúza városának közelében.

A kutatók figyelmeztetnek, hogy a hangyák hamarosan az egész kontinensen elterjedhetnek, ami komoly környezeti, egészségügyi és gazdasági problémákat okozhat Olaszországban és azon túl is.

„A *Solenopsis invicta* az egyik legrosszabb invazív faj. Riasztóan gyorsan terjedhet” – mondta Dr. Mattia Menchetti, a tanulmány vezető szerzője.

„Nagy meglepetés volt, hogy ezt a fajt Olaszországban találtuk meg, de tudtuk, hogy eljön ez a nap.”

A *Solenopsis invicta* köznapi neve leghírhedtebb tulajdonságáról, a csípéseiről származik, amelyek fájdalmasak, és esetenként anafilaxiás sokkot okozhatnak.

Bár a *Solenopsis invicta* Dél-Amerikából származik, gyorsan elterjedt, és a széláramokba repülve helyi szinten tovább terjedt.

De az emberek is segítették a terjedését mind a tengeri kereskedelem, mind a növényi termékek szállítása révén, lehetővé téve, hogy kevesebb mint egy évszázad alatt Ausztráliában, Kínában, a Karib-térségben, Mexikóban és az Egyesült Államokban is megtelepedjen. Európát a vártnál hosszabb ideig kerülték el.

„Jelenleg rengeteg idegenhonos hangyafaj telepedett meg Európában, és ennek a fajnak a hiánya egyfajta megkönnyebbülést jelentett” – mondta Dr. Menchetti.

„A tudósok évtizedek óta tartottak attól, hogy megérkezik. Nem hittünk a szemünknek, amikor megláttuk.”

Miután látták a Szicíliában készült fotókat a *Solenopsis invicta* fajnak látszó hangyákról, Dr. Menchetti és kol-

legái elutaztak a régióba, hogy megerősítsék a hangyák azonosságát és mintákat gyűjtsenek.

A szicíliai Szirakúza város közelében, egy folyó melletti 4,7 hektáros területen összesen 88 fészket találtak, amelyek némelyikében több ezer munkáshangya lakott.

A helyiekkel beszélgetve a kutatók megtudták, hogy a szicíliai régióban az embereket már évek óta csípi – méghozzá gyakran – a hangyák.

„A helyiek legalább 2019 óta tapasztalják ezeket a fájdalmas dolgokat, tehát a hangyák valószínűleg már egy ideje ott vannak. És az ellepített terület valódi kiterjedése feltehetően nagyobb” – mondta Dr. Menchetti.

A szicíliai hangyakirálynők DNS-ét elemezve és a világ minden tájáról származó hangyák genomjával összehasonlítva a kutatók arra a következtetésre jutottak, hogy ez a bizonyos populáció valószínűleg az Egyesült Államokból vagy Kínából érkezett.

Ezután elemezték a helyi széljárást Szicíliában, hogy megnézzék, hogyan terjedhetnek a hangyák most, hogy Európában vannak.

Összeállítottak egy átfogó modellt is, hogy meghatározzák, mennyire lesz alkalmas a faj számára Európa többi része és a mediterrán térség – és hogy az éghajlatváltozás nem játszik-e szerepet.

A modell szerint a jelenlegi környezeti feltételek mellett az európai kontinens 7%-a alkalmas a *Solenopsis invicta* számára, és az éghajlatváltozás valószínűleg még tovább fogja gyorsítani a terjedésüket és a populáció növekedését.

Azt is megállapították, hogy a városi területek különösen veszélyeztetettek. Valójában Európa városainak 50%-a veszélyeztetett az invázióval szemben.

„Ez különösen azért aggasztó, mert sok városnak, köztük Londonnak, Amszterdammak és Rómának nagy tengeri kikötői vannak, ami lehetővé teszi a hangyák gyors terjedését több országban és kontinensen” – mondta Dr. Roger Vila, a tanulmány vezető szerzője.

A kutatócsoport munkája a *Current Biology* című folyóiratban jelent meg.

Idézet: Mattia Menchetti et al. 2023. Az invazív *Solenopsis invicta* hangya megtelepedett Európában. *Current Biology* 33 (17): 896-897; doi: 10.1016/j.cub.2023.07.036

2023. szeptember 24, *Supertrooper Hírek, Vadvilág*

A „KÖNNYŰ LÁBÚ” ÁGYI POLOSKÁK

Az ágyi poloskának „könnyű lábuk” van, és gyorsan mozognak a lapos és durva vízszintes felületeken. Láruk (tarsus) végén nagy karmokkal rendelkeznek, és ez biztosítja számukra a „tapadást” az olyan felületeken, mint a fa és a szövet. Sima felületeken azonban – mint pl. az ágyak és székek falábai – nem, vagy csak nehezen tudnak felmászni. Persze, az ágyakra igenis feljutnak, és ha egyszer feljutnak, ott is maradnak (a matracon vagy a fejtámlán).

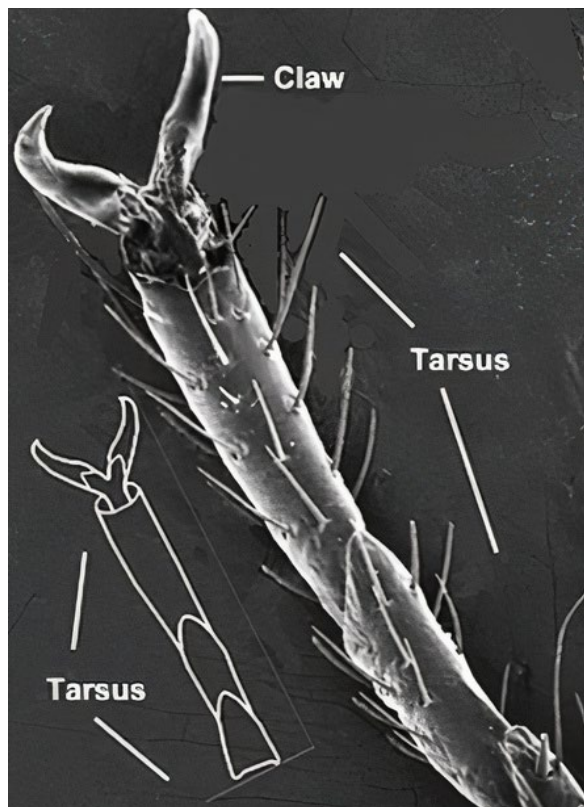
Egy ágyi poloska lábának elektronmikroszkópos vizsgálata (1.sz. ábra) megmutatja az okot, amiért az ágyi poloskák nehezen másznak fel. Nincsenek talppárnák a tarsus alsó részén. Az alsó oldal sima, kivéve néhány hosszú szőrszálat. Ha megnézzük a német csótány tarsusát (2. sz. ábra), láthatjuk, hogy nagy talppárnák vannak rajta, amelyekkel meg tudnak kapaszkodni a felületeken, és szinte bármin – sima vagy durva felületen – képesek mászni vízszintesen vagy függőlegesen.

E két rovar lábai és talppárnái is befolyásolják a leghatékonyabb védekezési módszereket. A folyékony rovarölőszerek cseppek a felületeken megszáradva szermarad-

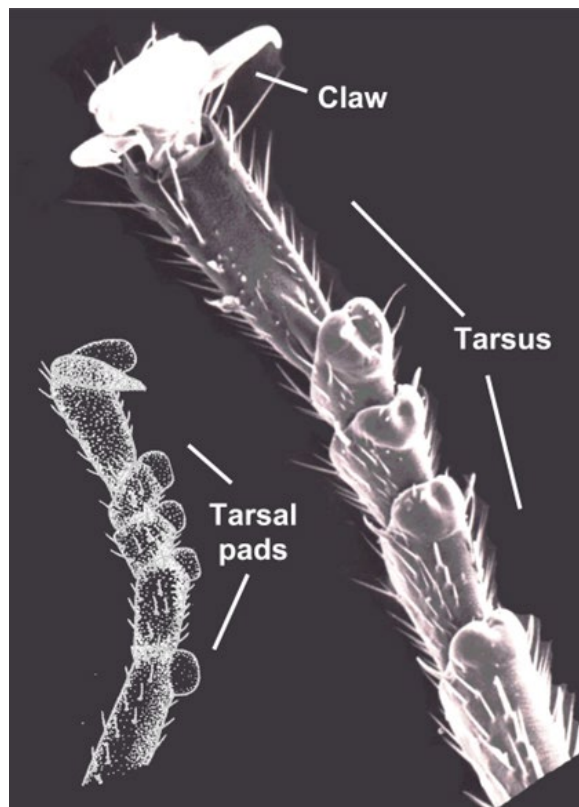
ványt hagynak maguk után. Amikor a csótányok ezen a szermaradékon másznak, a rovarölőszerek áthatol a talppárnákban, és bejut a csótány testébe. Ha egy német csótány csak 30 cm-t mászik a kezelt felületen, halálos irtószert mennyiséget vesz fel, és általában 24 órán belül elpusztul.

Amikor egy ágyi poloska a kezelt felületen sétál, alig érintkezik a rovarölőszerek maradványával, mivel nincsenek olyan talppárnái, amelyekkel ezt megtehetné. Ez korlátozza a folyékony rovarölőszerek hatékonyságát az ágyi poloska elleni védekezésben. Hosszú időbe telik, amíg halálos irtószert mennyiség kerül a testükre és a testükbe. A rovarirtó por és a szilícium-dioxid por azonban hatékony lehet. A porszemcsék a lábakhoz tapadnak, és a lábak és a has „ízületei” mentén bejutnak a testbe. A por rovarölő szerek hatékonyak lehetnek, de az ágyi poloska elpusztulásához hosszabb időre van szükség, mint a német csótány esetében.

(William H Robinson
Urban Pest Control Research and Consulting)

1. sz. ábra: Ágyi poloska lábfeje

2. sz. ábra: Német csótány lábfeje

A MAGYAR KÁRTEVŐIRTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE XXXII. ORSZÁGOS KONFERENCIÁJA

A Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége **2024. április 23-24-25-én** (kedd-csütörtök) rendezi meg XXXII. Országos Konferenciáját. Az április 23-i érkezés fakultatív, aznap nem lesznek előadások, de közös vacsora igen!

A konferencia helyszíne az **ABACUS Business és Wellness Hotel** (2053 **Herceghalom**, Gesztenyés út 3.), amely ismerős lehet Önöknek, hiszen 2017-ben is ott zajlott le a konferenciánk. A hotel az M1-es autópályán, vagy a régi 1-es főúton könnyen megközelíthető, 35 km-re van Budapesttől.

A konferencia főbb előadásai a következők lesznek:

- A Közegészségügyi Kártevők Biológiája – Képes Kézikönyv bemutatása
Dr. Bajomi Dániel (MaKOSZ)
- A 2023-ban végrehajtott szervezett szúnyogirtás adatai, tapasztalatai
Sztikler János (Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ)
- A nyugat-európai és a hazai biológiai szúnyoggyérítés összehasonlítása
Kőszegi Dániel (MaSZOSZ)
- Az egészségügyi kártevők elleni védekezés aktualitása
Sztikler János (Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ)
- A biocid termékek engedélyezése és ellenőrzése
Német Balázs (Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ)
- A raktározott termékek kártevőinek rezisztenciája és fajösszetétele Magyarországon és a Cseh Köztársaságban: a novIGRain EU projekt eredményei
Tomas Vendl (Növénytermesztési Kutatóintézet, Prága, Cseh Köztársaság)
- Új hatóanyag a tárolt gabonavédelemben
Szilágyi János (Bábolna Bio Zrt.)
- Magyarországot is elérte az ázsiai lódarázs (*Vespa velutina*)
Dr. Vas Zoltán (Magyar Természettudományi Múzeum)

- A városok madárvilága, inváziós és konfliktusos madárfajok hazánkban
Dr. Fuisz István Tibor (Magyar Természettudományi Múzeum)
- Urbánus evolúció – a „tollas majom” és társai
Dr. Tóth Mária (független kutató)
- Irtószeres felhasználásának korlátozásai
Kósa-Tass Anna (Bábolna Bio Zrt.)
- A kártevők elleni védekezés helye, szerepe az állattartó telepek járványvédelmi rendszerében, a madárinfluenza járvány tapasztalatainak összegzése
Dr. Sallay Andrea (Nagisz Zrt.)

Várható még továbbá 4-5 kereskedelmi előadás is, amelyben pl. az optikai gélről, az UVA LED berendezésről, valamint a szilícium-dioxidról hangzik el ismertetés.

Örömmel tájékoztatjuk Önöket, hogy az Országos Kórházi Főigazgatóság Humánerőforrás-fejlesztési Igazgatóságához minősítésre küldött, szabadon választható elméleti továbbképzési programunk 2024. január 26. napjával befogadásra került. A továbbképzési program minősítési kérelmének nyilvántartásba vétele SZTK-A-8680/2024-es számon megtörtént.

(MaKOSZ Titkárság)

**JELENTKEZÉSI LAP A MAKOSZ XXXII. ORSZÁGOS KONFERENCIÁJÁN TÖRTÉNŐ
RÉSZVÉTELRE**

2024. április 23-24-25. (kedd-csütörtök), ABACUS Business & Wellness Hotel, Herceghalom, Gesztenyés út 3.

Jelentkező/cég neve:

Számlázási cím, adószám:

e-mailcím, telefonszám:

Részrtvevők név szerint:

Csomagár 3 napra (érkezés 23-án /nem kötelező/, a szobát 14 órától lehet elfoglalni)

Elhelyezés 1 ágyas szobában (2 éj, IFA, 2 ebéd, 2 vacsora, kávészünet)	Részvételi díj/fő	Részrtvevő/fő	Összes részvételi díj
	116 200		

Elhelyezés 2 ágyas szobában (2 éj, IFA, 2 ebéd, 2 vacsora, kávészünet)	Részvételi díj/fő	Részrtvevő/fő	Összes részvételi díj
	91 200		

Csomagár 2 napra (érkezés 24-én reggel)

Elhelyezés 1 ágyas szobában (1 éj, IFA, 2 ebéd, 1 vacsora, kávészünet)	Részvételi díj/fő	Részrtvevő/fő	Összes részvételi díj
	72 600		

Elhelyezés 2 ágyas szobában (1 éj, IFA, 2 ebéd, 1 vacsora, kávészünet)	(1	Részvételi díj/fő	Részrtvevő/fő	Összes részvételi díj
		61 200		

Az árak tartalmazzák még: internet, wellness, fitness korlátlan használata, fürdőköpeny, szabadtéri parkoló használata (szálloda körül+szemben az irodaháznál+ a környező utcákban)

Napijegy Ft/fő/nap	20 000 Ft
Napijeggyel résztvevők neve:	

A napijegy tartalmazza: az előadásokon való részvételt, a kiállítások megtekintését, az aznapi ebédet, az előadások szüneteiben a kávékat, üdítőket.

Kiállítás:

Igényelt kiállítási terület (min. 6 m²)

7 000,- Ft / nm + ÁFAm²

Igényelt technikai berendezés:

Összesen (7 000,- Ft x m²):Ft + ÁFA

Marketing előadás (max. 20 perc)

30 000,- Ft/előadás + ÁFA

Előadás címe:

Szerző(k):

A kitöltött jelentkezési lapot legkésőbb 2024. március 10-ig szíveskedjenek elküldeni a makosz@tlt.hu e-mail címre. További felvilágosítás: Balogh Istvánné Marika, tel.: 06-30-873-4670.

Dátum:

.....

aláírás

**FIGYELEM! KREDITPONTOT CSAK AZ KAPHAT, AKI A KONFERENCIA MINDKÉT NAPJÁN
RÉSZT VESZ!**

ROVARPOR AZ „ÖS-PIRETRIN”

Európában, az elmúlt évszázad elején, különböző neveken állítottak elő és forgalmaztak egy rovarölő szert. Ezt a készítményt mutatja be a Növényvédelem 1929. évi decemberi száma. Az írásból az is kiderül, hogy Magyarországon már korábban, az 1890-es években vizsgálták ugyanezt a növényi kivonatot. Hatékonyabbnak találták, mint a nikotint, mégsem terjedt el. A több, mint háromoldalas cikkből néhány érdekesebb bekezdést idézek. A hatóanyag, mintegy 50-60 évvel később, szintetikus formában, fönixmadárként éledt újjá. Éveken keresztül szárnyalt, ma is helye van az engedélyezett szerek jegyzékében. És az eredeti növénykivonat is megjelent, valamelyest korszerűbb kivitelben.

Rovarpor

A rovarport a rovarporvirág félig kinyílt virágainak összeőrléséből kapják. Egyike a legerősebb rovarmérgeknek és hatásában még a nikotint is felülmúlja. Nálunk megkülönböztetik a dalmáciai rovarport, a perzsiai rovarport és a kaukázusi rovarport.

A dalmát rovarport, amelyet a *Pyrethrum cinerifolium* virágából nyernek, az Adriai tenger dalmát partvidékein, Montenegró, Dalmácia és Hercegovina köves meleg lejtőin termelik és itt vadon is található körülbelül 1000 méter magasságig. A perzsiai rovarpor a *Pyrethrum roseumból* készül. E növény a perzsa hegyvidékeken 2000 méter magasságig honos. A kaukázusi rovarport a *Pyrethrum carneum* szárított virágaiból őrlik. A háborúig a legnagyobb pyrethrum kultúra Spalató és Ragusa között volt. Ragusa, Triest és Fiume kikötőjéből, amelyek a rovarpor legfontosabb exportkikötői, 1913-ban például 10.000 métermázsa őrölt rovarport szállítottak el.

A rovarport a pyrethrum félig kinyílt virágaiból nyerik. A félig kinyílt növényeket száraz időben naponta leszedik s lehetőleg száraz árnyékos helyen ponyvára kiterítve megszáritják. A már kinyílt virágok pyrethrintartalma lényegesen kisebb s a belőlük készített rovarpor így hatóerejéből már veszít, úgyszintén csökken a rovarpor hatása hosszas állás közben is. A rovarporvirágot finoman őrölve mint rovarport, vagy pedig feldolgozva mint rovarporszapant, vagy rovarporkivonatot hozzák forgalomba. Mondtuk már, hogy a rovarpor egyike a legerősebb rovarmérgeknek és hogy mégis nem tudott nagymértékben elterjedni, az főként annak tulajdonítható, hogy *egyrészt az ára igen magas, másrészt pedig raktározás közben könnyen elveszti hatóerejét*. Ezek az okok késztetik újabban arra egyes gyümölcs- és szőlőtermelő államokat, hogy a rovarport maguk termeljék, mert ezáltal nemcsak hogy olcsóbb áron tudják a rovarport előállítani, hanem amellet, mivel frissen nyerik, hatóereje is jóval nagyobb. Az utób-

bi időben különösen Svájc, Olaszország, Spanyolország, Franciaország és az Egyesült Államok és végül Japán foglalkoztak a pyrethrum meghonosításával igen jó eredménnyel. így például Franciaország már nemcsak, hogy saját szükségletét tudja fedezni, hanem kivitelre is termel rovarport. Japán rovarporkivitele pedig az utolsó tíz évben már körülbelül ugyanannyi, mint a dalmát rovarporexport.

A pyrethrumpermetezésnek előnye, *hogy teljesen ártalmatlan emberre, a magasabbrendű állatokra és a növényekre*, így igen nagy a jelentősége úgy a szőlő, mint a gyümölcs- és zöldségeskert kártevői elleni védekezésnél. Különösen ott, ahol a szőlő és gyümölcsültetvények mellett megfelelő terméketlen száraz területek rendelkezésre állnak, igazán vétek, ha a gazda ezeket a területeket nem használja fel pyrethrumtermesztésre.

A m. kir. földművelésügyi kormány tudományos és kísérletügyi intézményei már hosszabb idő óta behatóan foglalkoznak ezzel a kérdéssel s a végrehajtott kísérletek beigazolták, *hogy a magyar földön termelt rovarpor hatásában teljesen egyenrangú a dalmát rovarporral*. Ezzel a problémával hazánkban már mintegy 30 éve foglalkoznak. A dalmát rovarporvirágot az 1890-es évek elején Angyal Dezső, a Kertészeti Tanintézet akkori igazgatója honosította meg hazánkban, ki a Kertészeti Tanintézetben egy kisebb pyrethrumültetvényt létesített. Az első kísérleteket Jablonoszy József kísérletügyi főigazgató végezte Angyal Dezsővel karöltve és már ekkor teljes beigazolást nyert, hogy a magyar származású rovarpor állja a külföldi versenyt. Jószándékuk azonban a kútba esett, mivel a gazdák egyáltalán nem mutattak érdeklődést a rovarporvirág iránt. Tarcalon is termeltek pyrethrumot az ottani vinceriskola szőlőjében, sőt még Alagon is, tehát homokos területen. Ezek a pyrethrumok is minden tekintetben megfelelőek voltak.

A háború után a M. kir. Gyógynövénykísérleti Állomás foglalkozott a pyrethrum termesztésével.

Nemcsak hogy érdemes, de kell is foglalkozni ezzel a kérdéssel.

(Eke István cikkét, amely a Növényvédelem 2023, 84 (N.S. 59):12 számában jelent meg, változtatás nélkül közöljük. – a szerk.)

HÍREK, CIKKEK

Professional Pest Controller – 2023. augusztus 21.

Királyi jóváhagyás a ragasztós csapdák betiltására Walesben

JOGSZABÁLYOK ÉS RAGASZTÓS CSAPDÁK

A 2023. évi (walesi) mezőgazdasági törvényt a Senedd (a walesi Parlament) 2023. június 27-én fogadta el, és 2023. augusztus 17-én kapta meg a királyi jóváhagyást.

A törvény egy része a ragasztós rágcsálócsapdák walesi használatának tilalmára vonatkozik.

Lesley Griffiths vidékfejlesztési miniszter elmondta:

„A törvényjavaslat tartalmazza a ragasztós csapdák és kelepcek embertelen használatának teljes tilalmát, és ez azt jelenti, hogy mi leszünk az első nemzet az Egyesült Királyságban, amely ilyen tilalmat vezet be”.

A BPCA (British Pest Control Association) úgy tudja, hogy a walesi kormány két hónapos átmeneti időszakot tervez, ami azt jelenti, hogy a ragasztós csapdák használatának tilalma Walesben 2023 október 17-én lép hatályba.

Ezt az időpontot még nem erősítették meg, ezért pontosításra várunk.

Az ezért a bűncselekményért kiszabható büntetés összhangban lesz az 1981. évi Wildlife and Countryside Act (Vadvilágról és Vidékről szóló törvény) 1. részének legtöbb bűncselekményével, azaz gyorsított eljárásban hat hónapnál nem hosszabb szabadságvesztéssel vagy korlátlan pénzbüntetéssel büntethető (lásd a WCA 22. szakaszának (1) bekezdését).

Ian Andrew, a BPCA vezérigazgatója elmondta:

„Alapvető fontosságú, hogy minden Walesben dolgozó kártevőirtó szakember tisztában legyen a közelgő tilalommal, és ügyfeleiket is tájékoztassák, mivel a rágcsálófertőzések kezelésének módját meg kell változtatni”.

A várt csalódottság

Ian folytatta:

„Kétségünk sincs afelől, hogy ez a jogszabály hátrányosan érinti a walesi kártevőirtó vállalkozásokat és a walesi lakosság közegészségügyét. Minden tőlünk telhetőt megtettünk, hogy befolyásoljuk ezt a jogszabályt. Munkánk nagy része azonban süket fülekre talált. Azt reméltük, hogy olyan módosítást kapunk, amely engedélyezési tervet ígért a professzionális kártevőirtási munkára, ahogyan azt Angliában elértük. Annak ellenére, hogy meggyőző bizonyítékokat szolgáltatunk és kérdésekre válaszoltunk a különbizottsági ülésen, munkánkat figyelmen kívül hagyták a bizottsági szakaszban készült jelentésben. A jelentés megállapításainak nagy része pontatlan információkon alapult, amit mi ismét megkérdőjeleztünk. A walesi kormány teljesen érdektelen volt a közegészségügy védelmében, még a legveszélyesebb helyzetekben is. A rágcsálók jóléte elsőbbséget élvez az emberi egészséggel szemben Walesben – legalábbis a kormány szerint”.

A jövő

A BPCA (az Angol Kártevőirtó Szövetség) továbbra is figyelemmel fogja kísérni a tilalom hatásait, és arra ösztönzi a kártevőkkel foglalkozó szakembereket, hogy tájékoztassanak bennünket azokról a helyzetekről, ahol a tilalom kedvezőtlen hatást fejtett ki; pl. szeretnénk halani olyan létesítményekről, amelyeket hosszabb időre bezártak, amíg a rágcsálófertőzéseket felszámolták.

hvg.hu – 2023. augusztus 9.

Ellepték az ágyi poloskák a szentgotthárdi pszichiátriát

A problémát öt éve nem oldják meg.

Több száz ágyi poloska hemzseg egy mentálisan sérült beteg ágyán, akit a szentgotthárdi Rábaparti Integrált

Szociális Intézmény pszichiátriáján ápolnak – látható az **Átlátszó** birtokába került felvételen. A portál forrása szerint az eset nem egyedi, a 734 férőhelyes osztály gyakorlatilag minden ágát érinti a probléma. A lap forrása szerint 2018 óta nem tudnak mit kezdeni a vérszívó rovarokkal, csak „ilyen apró fújások vannak, de két-három nap múlva ugyanaz a helyzet áll fel”. Az ügyben már a betegek is gyűjtöttek aláírást, a vezetőség pedig azzal igyekezett megnyugtatni őket, hogy az irtás folyamatban van.

A rovarmentesítés azonban láthatóan nem volt elég alapos, az invázió ugyanis az intézmény másik épületére is áterjedt. Miközben rendszeresen takarítják a kórtermeket és a beszámoló szerint az ápolók is igyekeznek minél gyakrabban cserélni az ágyneműt, az éjszakáinak tartott rovarok fél óra után újra előbújnak, akár nappal is.

Az ügyben a portál kereste a szentgotthárdi intézményt, akik válaszukban annyit mondtak, megteszik a szükséges intézkedéseket. Korábban szintén az **Átlátszó** számolt be az **ágyi poloskák inváziójáról a nagymágocsi otthonban**, így megkeresték a két intézmény fenntartóját, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot, hogy megtudják, országosan hány helyről jelezték a problémát. Kérdéseik nagy részére azonban a hatóság nem válaszolt, így közadatigénylést adtak be, de több ebből sem derült ki. A főigazgatóság arra hivatkozott, hogy az intézményei önálló adatkezelők, így nem rendelkezik a kért információkkal.

HVG – 2023. augusztus 31.

Ez már döfi

A szúnyogcsípés nem csak bosszúságot okozhat, hanem fájdalommentesebbé és biztonságosabbá is teheti a páciensek kezelését. A rovarok szűrőszervei sokban hozzájárulhatnak az injekcióstűk és hasonló eszközök fejlesztéséhez – derül ki Yichi Ma kaliforniai mérnök és kollégái összefoglalójából. Érdemes belegondolni, hogy az injekcióstű több, mint száz éve lényegében változatlan formában készül. Amerikai és kínai kutatók ezért kísérleteznek olyan eszközzel, amely hasonlít a szúnyog szívószervéhez. A trükk lényege az, hogy a szúnyog

„tűje” képes kissé kitágítani a bőrt a csípés előtt, valamint rezeg is, így kisebb – mint kiszámolták: 27 %-kal kevesebb – erő kell a bőr átlukasztásához, következésképpen a fájdalom is enyhébb. (Más, nem a tűvel összefüggő kérdés, hogy a szúnyog érzéstelenítő anyagot is adagol a szúrás előtt.) Az is elképzelhető, hogy a szúnyogérő mintázott tűk alkalmasabbak szövetminta vételre, mert pontosabban vezethetők. Ugyancsak a biopsziák miatt érdekes egy másik példa: a darazsak tojócsöve – amellyel elhelyezik a petéiket például gyümölcsökben – teleszkópszerűen hosszabbítható. A Delfti Műegyetem kutatóinak ennek mintájára sikerült 1 mm átmérőjű, de 200 mm hosszú tűt készíteniük nikkeltől és titánból. Arra számítanak, hogy ezzel olyan szövetekből is lehet mintát venni, amelyeket eddig csak sebészeti úton értek el. További, egyelőre szintén csak laboratóriumi kísérlet tárgya, hogy annak a mintájára gyártsanak kanült, ahogyan egy élősködő féreg megkapaszkodik halak belső szervein. Ehhez olyan „tűt” használnak, amelynek a hegye a szúrás után megduzzad, így hosszú ideig a helyén marad. A kísérletek sikerének főleg a tripanofóbiások örülhetnek, magyarárnak, akik félnek a tűtől.

index.hu – 2023. október 3.

Ágyi poloskák jelentek meg a Szent Margit Kórház egyik osztályán

A szentgotthárdi pszichiátriai betegek otthona után ezúttal a budapesti Szent Margit Kórházban jelentek meg ágyi poloskák, ami miatt egy teljes osztályt át kellett költöztetni. A rovarirtást követően az osztály visszaköltözhet a helyére. Az ágyi poloskák miatt senkit sem kellett hazaküldeni vagy más intézménybe szállítani.

„A Budapesti Szent Margit Kórházban az egyik belgyógyászati osztályon, vélelmezetten beteg által behurcolt, sporadikus esetként észlelték ágyi poloska fertőzést, járványról nem beszélhetünk” – válaszolta az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFÖ) az RTL azon kérdésére, igaz-e a hír, hogy ágyi poloskák jelentek meg a budapesti Szent Margit Kórházban.

Az intézmény vezetése a fertőzés továbbterjedésének megakadályozása céljából szigorított higiénés szabályokat léptetett életbe, az érintett területről »tisztá«, üres helyiségbe költözött át az osztály valamennyi betege – jelentette ki az OKFÖ, hozzátéve, hogy minden beteg tiszta ágyneműt és hálóruhát is kapott.

Arról is tájékoztatták a csatornát, hogy az érintett kórtermeket, illetve a szomszédos helyiségeket zárlat alá helyezték a fertőtlenítés idejére. „A rovarirtás első fázisa már megtörtént, melyet egy újabb rovarirtás követ az idevonatkozó előírásoknak megfelelően. Ezek után kerül sor a teljes terület fertőtlenítő nagytakarítására, ezt követően az osztály visszaköltözik az eredeti helyére. Preventív céllal nemcsak a kórtermek, hanem az osztály valamennyi helyiségének fertőtlenítése is megtörténik. Fenti ok miatt beteget hazaküldeni vagy más intézménybe áthelyezni nem vált szükségessé” – közölte az OKFÖ.

A probléma máshol is felütötte a fejét.

Ahogy arról korábban az Indexen is beszámoltunk, augusztus elején több videófelvétel is nyilvánosságra került, amelyeken az volt látható, hogy ágyi poloskák lepték el a szentgotthárdi pszichiátriai betegek otthonában ápoltak szobáit.

Lapunknak több volt és jelenlegi dolgozó is nyilatkozott akkor, akik arról beszéltek, hogy bár a lehetőségeikhez mérten igyekeztek mindent megtenni korábban az invázió megfékezése érdekében (naponta cserélték

az ágyneműket, porszívóztak, takarítottak), de többen úgy látták, a helyzetet már képtelenek házon belül kezelni, ezért is fordulhatott elő, hogy voltak köztük olyanok, akik inkább a nyilvánossághoz fordultak elkeseredésükben.

travelo.hu – 2023. október 6.

Ez a cuki állat kizárólag csak egyetlen vidéken él hazánkban

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, a Bükk Emlőstani Kutatócsoport Egyesület és a Magyar Természettudományi Múzeum együttműködésével egy teljes őszi kutatóhetet szánt a hazánkban igen ritka magyar szöcskeegér alapos vizsgálatára – írja a BOON (Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei hírportál).

A pinduri egérfaj populációja csak a Borsodi-Mezőségben maradt fent, valószínűleg azért, mert itt viszonylag zavartalanul tudnak élni. A terület tájvédelmi körzetként védett státuszt kapott, így bizonyos részeket nem kaszálhatnak le a szöcskeegér jelenléte miatt. A tavalyi aszály egyébként megtizedelte a populációt, ami természetes folyamat.

A szöcskeegér hazánkban kizárólag a Borsodi-Mezőségben honos
FORRÁS: FACEBOOK/BÜKKI EMLŐSTANI KUTATÓCSOPORT EGYESÜLET

Mivel a faj fokozottan védett, ezért „nemzeti kincsnek” számít, az egyedek természetvédelmi értéke 1 millió forint, ezért nagyon kell rájuk vigyázni. A felmérések alapján kétezer és ötezer közöttire tehető a számuk a Borsodi-Mezőségben – számolt be a múzeum kutatója.

Egyszer már sikerült fogságban szaporítani a magyar szöcskeegeret, de most újra megpróbálnák. A faj azért is különleges, mert ezek a rágcsálók nagyon szelídek, nem félnek az embertől, és kézbe is lehet venni őket, viszont a szabad természetben ritkán láthatók.

Leginkább a földön mozognak és földbe vájt odúban élnek. A szöcskeeger farokhossza nagyobb, mint a teste, és a háta közepén egy világos szegéllyel határolt sötét sáv látható. Emellett a táplálkozásuk is különleges, mert rágcsáló voltak ellenére leginkább rovarokat fogyasztanak. A többi rágcsálóval ellentétben évente csak egyszer fialnak és négy-öt utódot hoznak a világra.

hvg.hu – 2023. október 7.

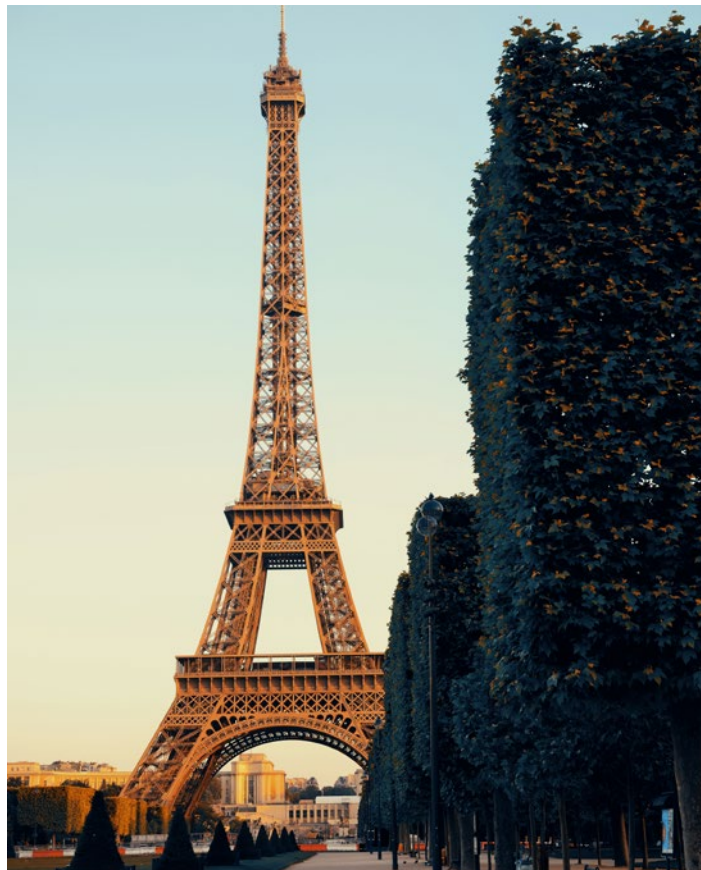
Pánik Párizsban: az ágyi poloskák inváziója ellen nem találják az ellenszert

A francia fővárosban legutóbb egy iskola esett el a rovarok elleni küzdelemben.

A francia kormánynak egyre nagyobb feladatot jelent, hogy megfékezze a poloskák miatt kialakuló országos pánikot – írja a BBC. Az egészségügyi, a gazdasági és a közlekedési minisztérium vezető tisztségviselői pénteken a miniszterelnöki hivatalban találkoztak, hogy összehangolják a rovarok elleni cselekvési tervet. De egyelőre az a céljuk, hogy pontos képet kapjanak a jelenségről.

Legutóbb egy párizsi iskolát nyilvánítottak fertőzőnek.

Egészségügyi szakértők ugyanakkor arra figyelmeztettek, hogy bár kétségtelenül megugrott a poloskaálmánymány – és nem csak Franciaországban –, a közelmúltban sok volt a hamis észlelés is, és tartanak attól, hogy indokolatlanul alakul ki hisztéria emiatt.

Az egyik kártevőirtó cég munkatársa azt mondta, hogy amikor aggódó háztulajdonosoktól telefonálnak neki, négyből három esetben kiderül, hogy a problémát nem a poloskák okozták.

Ettől függetlenül az ágyi poloskák uralják a francia híradásokat, a politikusok pedig attól tartanak, hogy ez ár-tani fog Párizs imázsának, a turizmusnak, nem is szólva a jövő évi olimpiáról.

Most egyrészt meg kell nyugtatniuk a közvéleményt, de fel is kell hívniuk a figyelmet a problémára.

Az elmúlt hetekben mozikban, vonatokon, kórházakban és iskolákban is jelentettek poloskákat. A közösségi média óriási mértékben felerősítette a közvélemény aggodalmát – bár sok, az interneten keringő videóról kiderül, hogy nem poloskákról készült rovarokról szól.

A legutóbbi igazolt esetben a párizsi 12. kerületben található Elisa-Lemonnier líceum tanárai pénteken megtagadták a munkát, miután több tanteremben, irodában és öltözőben poloskákat találtak.

bpautosok.hu – 2023. október 9.

Menet közben előmászott a motortérből egy patkány.

Kb. hetvenes tempó mellett egyensúlyozott a motorháztetőn.

Nem mindennapi útitársa volt egy amerikai férfinak, amikor egy esküvőre autózott Brooklynból – írja a CNN. Már három órája vezetett, amikor a sofőr, Kevin Coop arra lett figyelmes, hogy a motortérből előbújt egy patkány és felmászott a motorháztetőre. – szúrta ki az RTL.

Ami még meglepőbb volt, hogy a hetvenes tempó mellett a patkány lazán állt az autón, simán bírta a tempót és a rázkódást is.

Forrás: bpiautosok.hu / YouTube Reuters

A férfi végül megállt és megpróbálta elüldözni a potyautast, saját bevallása szerint is csak reméli, hogy sikerült és nem mászott vissza a rejtékhelyére.

Magyar Hang – 2023. október 20-26.

Egy ágyban az ellenséggel

Ágyipoloska-pánik Párizsban: ehhez hasonló szalagcímekkel jelennek meg cikkek a világ megannyi lapjában.

Nyár óta egyre sokasodnak e paraziták járványszerű elterjedésére utaló jelek a francia fővárosban, és mintha a poloskák folyamatosan terjednének az európai nagyvárosokban. Egyes (fals) pletykák szerint már a jövő évi párizsi olimpiát is törölni akarják a poloskavész miatt. Mennyi ráció van a „poloskapandémiától” rettegők félelmei mögött, és mennyire kell félnünk az ágyi poloskától?

A francia környezet- és élelmiszerbiztonsági hivatal felmérése szerint az elmúlt hat évben a francia háztartások 11 százalékában megjelent az ágyi poloska. Az élősködő újkori terjedése tehát nem új, bár kétségtelen, hogy a most fiatal felnőtt (sőt, akár a középkorú) nemzedéknek nem lehetnek testközelből szerzett élményei erről a rovarról, hiszen Franciaországban a múlt század közepe táján az ágyi poloskák olyannyira visszaszorultak, hogy eltűntek a legtöbb ember mindennapjaiból. Annak előtte az élet természetes velejárójának (vagy inkább kikerülhetetlen nyavalyájának) tekintették őket, hiszen általánosan elterjedtek voltak.

A mostani „járvány” első heteiben sokak által látogatott közösségi intézményekben tűntek fel a poloskák, főként mozikban. Innen terjedtek át az iskolákra, a tömegközlekedési járművekre és az otthonokba, illetve a kórházakba. A francia közegészségügynek immár évente negyedmilliárd eurójába kerül az ágyi poloskák elleni (meglehetősen esélytelen) védekezés. Ezzel párhuzamosan a poloskák szerte Európában feljövőben vannak: az Egyesült Királyságban például 65 százalékkal emelkedett a poloskaészlelések száma – bár Nagy-Britanniában korántsem ismeretlen ez a kártevő, hiszen évtizedek óta folyamatos beszédtemát jelent a jelenléte és az általa az ágyban, alvás közben okozott ijesztő csípések. Azt egyelőre csak találgatják, hogy mi lehet a mostani sokasodás hátterében, de összefüggésben állhat azzal, hogy a covidból felszabadult emberek rég nem látott hévvel kezdtek utazgatni a világban, és velük együtt utaznak a poloskáik is.

Az ágyi poloskák a Cimex nembe tartozó rovarok. Legtöbb fajuk legfeljebb fél centiméteres hosszúságot ér el, és melegvérű állatok (és az ember) vérével táplálkoznak. Minthogy éjszakai állatok, ha az ember vérére szívják, akkor őt az ágyban kell felkeresniük (innen ered a nevük). A csípésük kellemetlenül viszket és bepirosodik. A bőrtünetek erőssége attól függ, hogy az ember allergiás-e a nyálukra – ha igen, erősödik a bőrpír és a viszketés, ritkán levertség és láz is jelentkezhethet. Alapvetően azonban nem kell tartani tőlük, mert az esetek többségében a szúnyogcsípésnél nagyobb bajt nem okoznak. A csípések kezelése csak a tünetek mérséklésére szorítkozik, pár nap alatt maguktól is meggyógyulnak.

Nyugat-Európában ennek ellenére az elmúlt hónapokban valóságos pánik alakult ki velük kapcsolatban. Olyannyira, hogy a legnagyobb egészségi ártalmuknak immár a pszichológiai hatást: a szorongás erősödését tartják. Bár a tömeges pánikot kiváltó mechanizmusok gyakran kifürkészhetetlenek, nem vállalunk nagy kockázatot annak feltételezésével, hogy az ágyi poloska sokak számára azért félelmetes, mert éjszaka, alvás közben az ágyában támadja meg áldozatát. Ezzel behatol a legbelsőbb intim magánszféránkba, és mi védekezni sem tudunk ellene, hiszen öntudatlanok vagyunk közben.

A mostani médiaérdeklődést (és a valós szituáció felfújását) az válthatta ki, hogy a XXI. századi nyugati ember hajlamos azt hinni, az élősködő rovarok a letűnt primitív korok ártalmi voltak, és a soklábú parazitáknak esélyük sincs bejutni a patyolattiszta ágyneműnk közé. Pedig az ágyi poloskák praktikusán kiirthatatlanok a lakásból. Hiába égetjük el a fertőzött ágyneműt, bármelyik padlórepedésben elbújhatnak, és akár 300 napig is kibírják táplálkozás nélkül. A párizsi divathét idején, szeptember végén valaki észrevett egy ágyi poloskát Párizsban, elszörnyedt rajta, és erről bejegyzést tett közzé a közösségi médiában. Erre záporozni kezdtek a divatból pánikoló válaszok, és egyre többen kezdték észrevenni az apró rovarokat, amelyek persze korábban is ott voltak, csak akkor még nem diktálta a trend a miattuk érzett aggodalmat.

A média felkapta a témát, és az már a francia politika csúcsáig is elért. Nem világos, hogy a turizmus és az olimpia sikere miatti félelmükben vagy saját tetteikre készségüket bizonyítandó, de a kormánypártnak és a helyettes párizsi főpolgármesternek sikerült még tovább tüzelnie az aggodalmakat. Az utóbbi egyik tweetjében azt írta, hogy „senki sincs biztonságban”, és az egész államgépezetnek és egészségügynek koordináltan kell fellépnie az ágyipoloska-fertőzés ellen. Az egészségügyi miniszter is rátett egy lapáttal azzal a kijelentésével, hogy „semmi ok a pánikra”, mert „Franciaországot nem szállták meg az ágyi poloskák”. Azóta már a londoni főpolgármester, Sadiq Khan is kijelentette, hogy az Angliába áttejedő poloskák „valós aggodalommal” töltik el.

Eközben azt szinte lehetetlen felmérni, hogy a valóságban mennyire súlyos a poloska-szituáció. Ha hirtelen sokan kezdenek keresni egy néhány milliméteres rovar, akkor sokat fognak találni, de ez nem jelenti azt, hogy a számuk ténylegesen nőtt volna. A nyugati nagyvárosokban időről időre felüti a fejét az ágyipoloska-riadalom, New Yorkban tizenöt éve volt gyakori szereplője a híreknek ez a kis ízeltlábú, aztán az emberek ráuntak. Ez nem jelenti azt, hogy eltűntek, de nem csinálnak

semmi annyira borzalmasat, ami sokáig leköthetné az emberek figyelmét. A közösségi médiát nem lepték el az ágyi poloskák által megölt tömegek, csupán néhány gombostűfejnyi rovar és reggel viszkető piros kiütésekkel ébredt turista képe. Nincs itt sok látnivaló.

Hemzsegő rovarok

Természetesen az ágyi poloskák Magyarországon sem ismeretlenek. Nemrég a fővárosi Szent Margit Kórházban jelentek meg a rovarok, a szentgotthárdi pszichiátriai otthonban pedig évek óta küzdenek az élősködőkkel, különösebb eredmény nélkül. Idén nyáron kapott országos figyelmet, leginkább az Átlátszó és a Telex riportjai után, hogy az intézmény ágyaiban szinte hemzsegnek a rovarok. Bár az alkalmazottak az évek során számos megoldási javaslattal keresték meg az otthon vezetőit, ők – a kárvallottak szerint a panaszaikat – rendre lesöpörték az asztalról.

A helyzet olyannyira tarthatatlanná vált, hogy több alkalmazott is embertelennek, méltatlannak és kibírhatalatlannak ítélte a körülményeket, és felmondott. Augusztus elejére annyira eldurvult a poloska-szituáció, hogy kijárási tilalmat rendeltek el az otthonban, hogy a bentlakók ne tudják széthordani az élősködőket. A hozzátartozók csak az udvaron és a külön fertőtlenített helyiségekben találkozhattak ápolókonaikkal. A fertőzés elfajulása oda vezetett, hogy augusztus végén kirúgták az addigi vezetőt. A poloskamentesítésről csak annyit közölt a fenntartó, hogy az irtás és a fertőtlenítés az intézkedési tervnek megfelelően folyik.

hrgrapevine.com – 2023. november 23.

Támadás a világ legmodernebb autógyártója ellen

A Tesla Buffalo-ban (New York állam) található üzemét állítólag ellepték az ágyi poloskák, egészségügyi problémákat okozva a dolgozók körében. A jelentések szerint a fertőzés októberben kezdődött, amikor is a poloskák bejutottak a dolgozói munkaterületekre. Annak ellenére, hogy a vezetőség rovarirtó szerekkel próbálta

kezelné a problémát, az továbbra is fennáll, és számos panaszhoz vezetett az érintett dolgozók részéről.

A poloska fertőzésre vonatkozó többszöri bejelentés, valamint a kialakult helyzet súlyossága miatt a Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Hivatal (OSHA) vizsgálatot indított a Tesla üzemben.

Az üzem vezetősége állítólag a Sterifab rovarirtószert alkalmazta az ágyi poloska fertőzés leküzdésére. A Sterifab száradása általában 15 percet vesz igénybe, ezt követően az azzal történő érintkezés biztonságosnak tekinthető. A dolgozók viszont ezen időn túl is folyamatos irritációról és számos egészségügyi problémáról (pl. szédülés, torokduzzanat, hányinger, szemégés) számoltak be.

Az **1,2 millió m²** területű és több mint **1500** dolgozót foglalkoztató üzemnek komoly kihívást jelent a kiterjedt fertőzés kezelése. Az ágyi poloskákról köztudott, hogy gyakran személyes tárgyakban (pl. hátizsákok, pénztárcák) és bútorokban „utazva” jutnak el egyik helyről a másikra.

Az OSHA bejelentette, hogy megvizsgálja a kémiai irtószerek használatának módját a Tesla üzemben: felméri, hogy az alkalmazás során betartották-e a megfelelő protokollokat, és hogy a biztonsági előírásoktól való esetleges eltérések hozzájárulhattak-e a mostani problémákhoz.

(forrás: <https://www.hrgrapevine.com/us/content/article/2023-11-23-car-firm-faces-wellbeing-crisis-as-buffalo-factory-outrun-by-bedbugs>)

index.hu – 2024. január 10.

Hódpatkányok indítottak inváziót Magyarország ellen

Az idegenhonos, invazív nutria (*Myocastor coypus*) nevű állatfajnak terjedő, önfenntartó állományai alakultak ki a Kerka és Kebele vízfolyások, valamint a Mura folyó térségében. Emiatt aktív és rendszeres fellépésre lenne szükség a faj terjeszkedésének megállítására érdekében – írta a Balaton-felvidéki Nemzeti Park

A Dél-Amerikában őshonos rágcsálónak számító, hódpatkány néven is ismert nutria hazai megjelenésére az utóbbi években is figyelmeztettek a szakértők. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park már egy 2022 elején rendezett konferencián is felhívta a figyelmet a veszélyre. 2022 őszén pedig arra figyelmeztettek, hogy a faj annyira elterjedt Zala megyében, hogy az már aggodalomra adhat okot.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park mostani jelentésében emlékeztettek arra, hogy „2019–2020-tól kezdve országosan megszorodtak a nutriaészlelések, elsősorban az ország északi, valamint középső részén. Irodalmi adatok alapján a nutria Szlovákia és Ausztria felől, a Duna és mellékágai mentén terjeszkedik, ugyanakkor megfigyeléseink azt mutatják, hogy jelenléte és terjedése 2021-től intenzívvé vált az ország délnyugati régiójában is, vagyis Szlovénia és Horvátország irányából is megfigyelhető egy-egy inváziós útvonal”.

Mint írták, Zala vármegyében 2016-ban észlelték az első példányt a park munkatársai. A következő években elsősorban észleltek további példányokat, 2022-ben viszont új előfordulási helyeken is megtalálták a fajt, „ami részben a célzott vizsgálatok eredményeként, részben a faj terjedéseként értékelhető, mivel az elmúlt évek enyhébb telei is kedveznek a faj túlélésének, állománynövekedésének”.

2023-ban megsokszorozódtak az észlelések a Murán, valamint a Kerka folyó alsó szakaszán, a legfrissebb előfordulási adat pedig már a Cserta-patak mellől származik, ami a legkeletibb észlelés a térségben. Ez az adat feltételezi az akár több 10 km-es terjeszkedést a Kerka felől az elmúlt egy-két évben – közölte a nemzeti park, majd azt is megjegyezték, hogy néhol sikeresen gyérítették az állományt az utóbbi időben, de úgy vélik, hogy a Rába, vagy akár a Duna vonalán is terjedhet a faj, és már Veszprém vármegyében is találtak belőle egy elütött példányt.

A közleményben azt írták, hogy „a nutria agresszív terjedése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság területén a közelmúltban öltött nagyobb méreteket, de az állományok felszámolására még reális esély van. A következő években mind önállóan, mind a vadgazdálkodási ágazattal való szoros együttműködésben tervezett a faj állományainak felszámolása szelektív vadászati módszerekkel (kilövés, szelektív csapdázás). A hazai helyzet kezelését azonban nehezíti, hogy a vadgazdál-

kodóknak nem fűződik érdeke az inváziós fajok visszaszorításához (amíg az »csak« természetvédelmi probléma, és a gazdálkodás során nem jelentkezik jelentős kártétel), valamint a szomszédos országokból természetes úton szinte folyamatos az utánpótlás” – írták.

24.hu – 2024. január 16.

Ázsiai lódarazsak gyilkolják az európai méheket

Ázsiai lódarazsak gyilkolják az európai mézelő méheket Olaszország európai parlamenti képviselői szerint – írja a The Guardian. A politikusok arra kéri az Európai Bizottságot, hogy lépjenek fel a inváziós faj ellen, amely egyre több európai országban bukkan fel sorra pusztítva a méheket, ezzel pedig veszélybe sodorva a biodiverzitást és a méztermelést.

Az ázsiai lódarazsak (*Vespa velutina*) Dél-Kelet Ázsiában őshonosak, kontinensünkön először nagyjából 20 éve bukkantak fel. Azóta számos országban feltűntek

már, köztük az Egyesült Királyságban, Franciaországban, Spanyolországban, Portugáliában, Hollandiában, Belgiumban és Olaszországban is, amelynek már 11 képviselője kérte a bizottságot, hogy kezdjenek harcba a rovarok ellen.

Ezek a darazsak veszedelmes ragadozók, amelyek egy nap alatt fejenként 30 méhhez is képesek végezni.

Emiatt az elmúlt két évtizedben számottevően csökkenték a méhpopulációkat több európai országban is, ez pedig a méztermelésre és a természetre is negatív hatással van **Salvatore De Meo** EP-képviselő szerint.

Az ázsiai lódarazsak feltehetőleg 2004-ben jutottak be Európába egy Kínából Franciaországba érkező hajó egyik konténerében. A betolakodók azóta évente mintegy 31 millió euró (majd 12 milliárd forint) kárt okoznak a nyugat-európai államnak, Portugáliában pedig 35 százalékkal csökkentették a méztermelést az elmúlt években. Az olasz méhészek szerint ezek a darazsak egyes térségekben olyan gyorsan ölik a méheket, hogy azok már ki sem mozdulnak kaptárjaikból.

Pest Magazine – 2023 december/2024 januári szám

Csaknem 1 millió GBP-re – 455.000.000 HUF – bírságolták a Range-t, miután patkányokat találtak a raktárukban

A Range-t közel 1 millió fontos bírsággal sújtották az élelmiszer-higiéniai szabályok megsértése miatt, miután patkányok rágcsálták meg az emberi és a kedvtelésből tartott állatok eledelét.

Somerset megye Tanácsa sikeres vádemelését követően a somerseti Tauntonban (U.K.) található The Range üzletházát 960 000 fontos bírsággal sújtották élelmiszer-higiéniai szabálysértések miatt, amelyet 640 000 fontra csökkentett, mivel a vállalat elismerte bűnösségét.

Az üzletben vizsgálatokat folytattak, amelyek során megrágott állateledeleket és emberi táplálékokat találtak, a csomagolások sérültek és patkányok által szennyezettek voltak, valamint patkányürüléket találtak a polcokon az élelmiszerek mellett az üzlet területén és a raktárban.

Az üzlet elmulasztotta a patkánytevékenységet megfékezni, és nem követte a tanács és a szerződött kártevőirtó cég útmutatásait. A vállalkozás elmulasztotta továbbá megvédeni az élelmiszereket a szennyeződéstől, és nem tartotta tisztán és rendben a helyiségeket.

A CDS (Superstores International) Ltd., amely The Range Home and Leisure néven működik Hankridge-ben, Tauntonban, hét élelmiszer-higiéniai szabálysértés miatt 2023 szeptemberében bűnösnek vallotta magát

A decemberi ítélethirdetésen a bírságot kiszabták, és a vállalkozást 190 font pótdíj és 26.593 font megfizetésére kötelezték a Somerset megye Tanácsa jogi költségeinek megtérítése miatt.

RENDEZVÉNYNAPTÁR

2024. február 15-16.

Expocida Iberia

FEMA, Madrid, Olaszország

www.expocida.com/en/

2024. február 28. – március 1.

PestMed Expo

Bologna, Olaszország

www.pestmed.it/en/

2024. március 13-14.

PestEx

ExCel, London, UK

pestex.org/

2024. április 23-25.

MaKOSZ XXXII. Országos Konferencia

ABACUS Business & Wellness Hotel****

2053 Herceghalom, Gesztenyés út 3.

www.makosz.hu

2024. május 7-10.

INTERZOO

Nürnberg, Németország

www.interzoo.com/en

A Magyar Kártevőirtók Országos Szövetségének hivatalos szakmai lapja

Felelős kiadó: **Dr. Bajomi Dániel**, a MaKOSZ elnöke. Szerkesztő: **Németh Mária**. Lektor: **Dr. Métneki Júlia**.

Szerkesztőség: 1117 Budapest, Budafoki út 183.

Telefon és fax: (36-1) 464-5241.

Hirdetésfelvétel: a szerkesztőség telefonszámán.

Készült: Vareg Nyomda. | www.vareg.hu

Eng. sz.: B/SZI/2178/1994